

Ministrstvo za notranje stvari zahteva 77.202.385 kron (za 2.884.170 K več nego lani). Od teh izdatkov pride na našo deželo: Za vpeljavo plina v okrajno glavarstveno poslopje v Radgoni 700 kron, za železni most čez Dravo v Mariboru 120.000 K, za most čez Savo in Krko pri Brežicah 20.000 K, regulacija Save od Brežic do meje 75.000 kron, regulacija Drave pri Zavrču 64.500 K, za Dravo od Maribora do Središča 29.000 K, za uradna poslopja v Ptuj 3787 K. Učno ministrstvo zahteva 90.460.266 K. (Lani 87.260.902 K.) Za gimnazijske stavbe na Štajerskem 10.500 K, za realne stavbe na Štajerskem 18.400 K, za obrtne šole na Štajerskem 8000 K, za ljudske šole na Štajerskem 20.300 K. Trgovsko ministrstvo zahteva 165.871.640 kron (za 5.581.784 več nego lani). Železniško ministrstvo 304.079.330 K (za 65.168.518 K več od lani). Ficančno ministrstvo 680.161.299 kron (za 18.459.392 K več od lani). Poljedelsko ministrstvo 27.476.193 K, k čemur pride še 5.154.892 K za melioracijski zaklad in 3.759.620 K za živino-zdravilstvo (skupaj za 2.321.605 K več od lani). Med vzroki za pomočitev izdatkov se nabija tudi podpora združajstva. Pravosodno ministrstvo pa 76.834.076 kron (1.435.480 K več od lani). Pokojnine znašajo 79.042.154 K (za 3.989.604 K več od lani).

Davki v Avstriji. Direktnih davkov se je vplačalo v naši državni polovici od 1. januarja do konca avgusta 1906 193.428 milijonov kron, za 602 milijonov kron več kakor lani. Na zemljiški davek je odpadlo 26.426 mil. kron (+ 1.300.000 kron), na bišnorazredni davek 4.500.000 milijonov kron (— 66.000 kron), na bišnonajemninski davek 53.650.000 kron (+ 1.480.000 kron), na splošni pridobninski davek 22.900.000 kron (— 405.152 kron), na pridobninski davek podjetij, ki se morajo izkazati z javnimi računi 38.130.000 kron (+ 1.240.000 kron), na rentni davek 5.620.000 kron, na osebno dohodninski davek 33.270.000 kron (+ 1.689.000 kron). Indirektnih davkov je bilo odplačanih od 1. januarja do konca avgusta 1906 508.349.000 kron, 52.409.000 kron več kakor lani. Vzdržninski davek je znašal 42.870.000 kron (+ 5.149.000 kron), na vino in mošt 8.110.000 kron, na pivo 52.940.000 (+ 2.530.000 kron) na meso in klavno živino 10.570.000 kron (— 120.256 kron), na sladkor 92.000.000 kron (+ 10.990.000 kron), na petrolej 14.830.000 kron, na kolke 34.780.000 kron (+ 2.300.000 kron), takse 3.830.000 kron, pristojbine 86.400.000 kron (+ 16.570.000 kron), davek na vožne listke 12.000.000 kron, loterija 9.230.000 kron, sol 22.470.000 kron in tobak 111.610.000 (+ 11.280.000 kron).

Na Ruskem se je spremenila revolucija v čisto navadno ropanje in nasilstva: ropi, napadi in umori se vrste dan za dnev in celo pri belem dnevu na očitnih cestah.

Japonci se hočejo sedaj polastiti rodovitnega otoka Jave. Odkar jim je v vojski proti Rusom tako dobro šlo, jim je greben zelo zrasel. Otok Java leži v Vzhodni Aziji in je last Nizozemske. Po ja-

ponskih delavnicah baje delajo z veliko naglico. Na otoku je že vse polno japonskih ogleduhov in agentov, ki potujejo križem po otoku. V glavnem mestu Jave se dogajajo dan za dnevom dogodki, ki se jim ne more odrekati važnost in pa namen. Japonski mornarji iščejo prepira z nizozemskimi policisti, s katerimi se pretepavajo. V Bataviji in po drugih večjih mestih izkušajo pridobiti japonski agitatorji javno mnenje za japonsko vlado. Posest Jave je za Japonsko važna, ker otok nadvlada morje in bi po svojem bogastvu tudi denarno osamosvojil Japonsko nasproti zahodnim državam.

Ustava na Turškem. Tudi v Turčiji se je pojavila stranka, takoimenovana mladoturška stranka, ki deluje na to, da bi postala Turčija ustavna država. Ta stranka obstoji večinoma iz mladih Turkov, ki so študirali na naših šolah. Sultan je dosedaj skrbno zadrževal njih delo. Sedaj pa, ko je sultan zbolel, začela je ta stranka zopet dvigati glavo.

Razne novice.

* Slovenski trgovsko-obrtni žepni koledar za l. 1907 je izšel. Koledar je jako lično izdelan in opremljen, vsebina povsem primerna in izključno strokovna, za vsakega in vsak dan porabna. Ta koledar ni le svetovalec v najrazličnejših zadevah, on bo gotovo postal neizogibno potreben tovariš vsakega slovenskega trgovca, trgovskega zastavljence, pa tudi slovenskega obrtnika. Vsaka vrstica v koledarju je vzeta iz praktičnega trgovsko-obrtnega življenja. Zategadel ta koledar toplo priporočamo vsem zainteresiranim naročilo. Koledar je kolekovan z narodnim kolekom družbe sv. Cirila in Metoda in se namerava del čistega dobička pokloniti podpornemu zakladu za onemogle člane slov. trg. društva „Merkur“ v Ljubljani. Cena K 1.—, po pošti K 1.20. Naroči se le pri g. F. Zeleniku v Ljubljani.

* Naborni zavezanec! Dotični, ki pridejo prihodnje leto spomladi k naboru, to so l. 1886, 1885 in 1884 rojeni, se morajo oglasiti pri občinskem uradu svoje občine.

* Še večja draginja. Tovarnarji papirja so sklenili podražiti papir takoj za 5 do 10%. Tovarnarji stekla na Severočeskem bodo podražili s 1. januarjem 1907 steklo in šleziški tovarnarji platna bodo v kratkem zvišali ceno svojim izdelkom za 5 do 10%. Istotako bodo podražili rokavice od 40 do 80%. Usnje se podraži za 20 kron pri 100 kg.

* Prvi valovi liberalne stranke. Iz Št. Jurija ob j. ž. nam pišejo: V Št. Juriju ob južni železnici smo dobili prvo postojanko nove liberalne stranke. Osnovali so „Knjižnico v Št. Juriju ob južni železnici“ in v „Domovini“ (!) razglašajo: „Širjenje klerikalnih političnih načel prepnuša (novo društvo) radovoljno našemu „Katoliškemu bralnemu društvu“. Naše bralno društvo sicer nikdar ni širilo klerikalnih političnih načel, ker je nepolitično društvo, namenjeno samo izobrazbi, vendar iz tega razvidimo ne samo, da nova stranka dosledno povsod nastopa z

lažjo, ampak da bo „Knjižnica v Št. Juriju ob južni železnici“ namenjena liberalnim načelom, da je njen namen, ločiti družvenike, začeti med njimi boj in zanesti med naše ljudstvo jabolko razdora. Snovatelj „Knjižnice“ niso komaj včeraj prišli v Št. Jurij, ampak so že dolgo tukaj, za narod bi že lahko mnogo storili, toda ljubezni do ljudstva niso imeli, sedaj še le jih je nova stranka razvnela, strankarske strasti so jih vzbudile. Za to pa je tudi gotovo, da bo njihovo delo namenjeno stranki in strasti, ne pa ljudstvu! Naše bralno društvo pa naj napreduje mirno in pogumno. Na delo!

* Alarm v šoli. V ljubljanski šoli so začeli otroke učiti alarm. Ta vaja ima namreč namen, otroke v slučaju potresa ali požara hitro in v redu spraviti na cesto. Imeli so že poskuse, ki so se dobro obnesli; šola je bila v hipu izpraznjena, ne na bi se pri tem zgodila kaka nesreča.

* Odbor „Podpornega društva organistov“ je imel svojo sejo dne 4. oktobra v Šmartnem na Paki, pri kateri se je sklenilo sledeče: 1.) Pri prihodnjem občnem zboru se stavi predlog, da se premeni § 33 društvenih pravil v toliko, da se rednega uda čaka za zaostalo udino 2 leta in se še le po preteku 2 let izbriše iz društva. 2.) Poslal je prevzvišenemu knezoškofu zahvalno pismo, ker so se blagovolili pri zadnji škofijski sinodi zavzeti za boljše gnotno stanje organistov. 3.) Določilo se je, da se vrši prihodnji občni zbor dne 22. novembra t. l., na dan sv. Cecilije, v Celju. Ob 10. uri služila se bo v župni cerkvi sveta maša, takoj potem se vrši občni zbor v prostorih orgljarske šole. Natančen spored se še pravočasno naznani. Organisti, na svidenje 22. novembra!

Mariborski okraj.

m Politični shod v Spodnjih Poljčanah. Slovenjebistriško slovensko politično društvo priredi v nedeljo 21. t. m. v Gajšekovi gostilni v Spodnjih Poljčanah javno zborovanje, na katerem se bo posebno razpravljalo o novi volilni postavi in ljudsko-školskih zadevah. Začetek zborovanja je ob 2. uri popoldne. Po zborovanju bo ljudska veselica, pri kateri bo svirala polnoštevila „Narodna godba“ iz Slovenske Bistrice. Kmetje, udeležite se tega važnega zborovanja v velikem številu!

* Osebna vest. Namestniški tajnik pl. Loraug je prestavljen od okrajnega glavarstva v Maribora k okrajnemu glavarstvu v Mürzzuschlagu, katerega vodstvo prevzame! Hvala Bogu! — Elev evidenčnega urada Oskar Candolini v Gradcu in Julij Reithofer v Mariboru sta premeščena medsebojno.

m V pokoj je stopil nadučitelj Janez Kristl v Slov. Bistrici. Učiteljeval je 35 let na tukajšnji šoli.

m Št. Jakob v Slov. gor. G. Zinauer je otvoril pri nas trgovino z mešanim blagom. Priporočamo to narodno trgovino!

„To ni nič nevarnega“, pravi učitelj, „to so navadne lepe slike naših gorâ in naših varij. Ta moč mora biti slikar in še prav hvaležni mu moramo biti, da bode pokazal svetu lepoto našega kraja. Slišim pa sedaj, da ste ga zaprli ter poslali po orožnika. Prosim, pustite me za en trenotek k jetniku.“

Nosek nerad, a vendar odpre vrata v sobo in učitelj zagleda v sobi znanega slikarja, ki sedi zamišljen na stolu.

Takoj se vsa stvar pojasni, da ta tujec ni nevaren laški ovaduh, ampak pošten slikar, ki se bo, ako treba, ravno tako navdušen boril proti Lahonu, kakor Novoselski občinarji.

Slikarja so izpustili, a prijemali so tem ostreje Primoža, ki je napravil vse te sitnosti. Šlo je vse to seveda v deveto vas in od tedaj nimajo Novoselci nikoli miru pred svojimi nagajivimi sosedi.

Od tedaj je pa tudi skopnela vsa Primoževa modrost, ki jo je zajemal s česnikov in on ni nikoli več svojim občanom razlagal časniških novic in molčal je zlasti o ovaduhih.

Učiteljeva pisma starišem.

Piše Anton Kosi.

Četrto pismo.

Nadaljevanje.

Nekaj o nadarjenosti naših otrok.

„Vaš fant (vaša deklica) ima dobro glavo, prav lahko se uči!“

Kako prijetno zvone te besede učiteljeve po ušesih skrbne matere, skrbnega očeta. In kako tudi ne bi? Saj je od večje ali manjše nadarjenosti, zlasti pri dečkih, zavisna čisto tudi boljše ali slabša bodočnost otrokova! Kdo bi se torej ne veselil nadarjenosti svojega otroka! Dar modrosti ali zmožnost „lahko se učiti“ je sicer več ali manj prirojena; otrok jo podeduje po največkrat po svojih stariših, saj je znano, da so prvi pogoji zdravim, dobrim in nadarjenim otrokom zdravi, nadarjeni in dobri stariši sami. „Kakšen oče, takšen sin, kakšna mati, takšna hči“, ta narodna prislovica ni brez pomena. „Moj Bog“, boš rekel, „saj jaz ne morem za to, da nisem zdrav, da nisem nadarjen.“ Nekaj je na tem resnice, a ne vse, zlasti če se pomisli, da v nekatere bolezni človek sam vedoma sili, recimo n. pr. pijanec. Je-li pijanost bolezen? morda začenem povprašati. Kajpada. Kdor je pijan, je z alkoholom ali špiritom zastrupljen, zastrupljen človek pa ni zdrav. In zdaj sem pri točki, pri kateri bi se rad nekoliko dalje pomudil.

Ne bom sicer trdil, da so vsi otroci pijanih starišev bebeci in topoglavci, tudi tega ne, da so otroci treznih starišev vedno in vsi nadarjeni, vendar pa je dokazano — in v tem so zdravniki in dušeslovci enega mnenja —, da ima večina otrok, ki v svojem duševnem razvoju zaostaja ter v šoli le slabo napreduje, stariše, ki so udani strasti pijančevanja.

V tem oziru so torej stariši čisto sami krivi slabi nadarjenosti svojih otrok. Vzglodov za to najdemo v vsakdanjem življenju več nego dovolj. Ne-

srečno žganje igra tudi tukaj kaj žalostno vlogo. Naj navedem tukaj besede našega neumrljivega Slomšeka, kojemu je bila duševna blaginja našega priprostega ljudstva tako zelo pri srcu, da je z go-rečo besedo svaril pred vsem, kar bi utegnilo istemu v katerem si bode oziru škodovati.

Kot škof je pisal Slomšek l. 1851 v svojem pastirskem listu o žganju in njega pogubnem vplivu med drugim sledeče: „Žganje kvari človeški rod in stori ljudi na duši in telesu siromake in sirote po tistih krajih, kjer se ljudje v žganje zgubijo. Otroci nosijo pregreho svojih starišev in so črvivemu sadju podobni, bolehai na telesu, ubogi na duhu. Skušnja uči, da je dete že maternega mleka pijano, kojemu žganjepivka prsi da . . . Otroci od žganja že v mladih letih bolehalo, so trde glave, trmaste volje in se ne dajo učiti; nimajo veselja do molitve, ne do dela. Ni še dolgo, kar je umrl mož, ki je več let žganje pil, pa tudi žena ga je rada pila. Bil je skoraj vsak dan pijan in se je pijan vlegel v postelj. Imel je četrto otrok. Prvo je bile dekcle, na duši in telesu zdravo; toda to dekcle sta dobila prej, ko sta žganje piti začela. Trije ostalih, dva fantiča in ena deklica, so bili trepi (bebeci), ubogi na telesu in na duši. Teh troje pa sta dobila potem, ko je bil on vsak dan pijan. Brez števila je po svetu otrok siromakov in sirot, ki so je stariši od žganja pijani imeli. Kako hudo, kako hudo, kako strašno je to za stariše!“

Tako torej škof Slomšek v svojem pastirskem listu. Da treznost in pijanost starišev nista brez vpliva na večjo ali manjšo nadarjenost otrok, o tem

m Nemška surovost. V Puščavi pri Sv. Lovrencu so napadli posilnemški suroveži vrlega katoliškega delavca brez kaknega povoda in ga tako stegli, da je celi dan brez zavesten ležal. Takega surovega obnašanja so krivi brezvestni nemški in nemčurški listi, ki grdo in ostudno hujakajo proti Slovincem. Družina omenjenega delavca je bila v veliki bedi, ker je njen reditelj celih pet tednov ležal bolan.

m Ponesrečeni ognjegasec. Svoječasno smo poročali, da se je ponesrečil ognjegasec Eisner pri požaru na Rothovem posestvu na Tezni. Dne 15. t. m. je umrl ponesrečeni v mariborski bolnišnici po dolgem mučnem trpljenju. Vse žaluje za vrlim možem, katerega je doletela smrt pri tako človekoljubnem delovanju. Slovenski poslanci so storili korak, da dobi uboga zapuščenca vdova z otroci in starimi stariši, katere je pokojni vzdrževal, potrebno podporo.

m Srebrno poroko obhajata dne 23. t. m. v Mariboru g. J. žef Ivanuš, sodnijski sluga, in njegova gospa Elizabeta Ivanuš, rojena Golob. Čestitamo!

m V zaporu se je obesil v Slov. Bistrici 60letni vpokojeni železniški čuvaj Jožef Leskovar iz Videža. Zaprt je bil zaradi neuravnosti.

m Zdivjani bik. Včeraj popoldne je zdivjal bik, katerega sta gnala dva mesarja. Divjal je po ulici, da je vse bežalo pred njim. Slednjič so ga zapodili na neko dvorišče, kjer so se ga lotili mesarji z dolgimi koli, toda, ko jim je pokazal bik rogove, zbežali so vsi na visok kup kamenja, ki je ležal na dvorišču. Bil je krasen prizor, ko so sedeli možje na kupu kamenja, bik pa je veselo se svoje prostosti bezgal po dvorišču. Slednjič je prišel neki narednik 47. pešpolka s puško, ki je korajžno stopil biku nasproti, nameril in sprožil. Ea trenotek je bik obstal potem se je pa zvrnil kakor je dolg in širok na tla.

m Iz vlaka je skočil med postajama Fal in St. Lovrenc ob kor. železnici 22letni hlapec Jak. Sodin iz Konjic. Vsled napačnega voznega listka bi bil moral voznino doplačati, zato je rajši skočil iz vlaka. Obležal je nezavesten ob progi. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer je drugi dan umrl, ne da bi bil prišel k zavesti.

Ptujski okraj.

p Hajdin. Tukajšnji č. gospod kaplan se je peljal iz goric. Konj se je splašil in g. kaplan je tako nesrečno skočil z voza, da si je nogo zlomil. Prepeljali so ga v ptujski bolnišnico.

p Žetale. Iz drugih krajev se čita, kako si ustanavljajo razna potrebna društva, ki so dandanes za kmeta res pomembna, a tukaj pri nas spimo. V naši fari se pridela marsikaj, ki bi se drugače prodalo. Od kmetijskega društva bi se marsikateri veliko potrebnega naučil. Le pogledimo na Gornje Štajersko ali na Nemško, kako umno tam gospodarijo. Seveda tam potovalne učitelje bolj poslušajo in jih večkrat povabijo, da zvejo, kak »zbojštati

bi se še lahko navedlo mnogo, mnogo izgledov iz življenja. Jaz sam bi jih lahko navedel precej iz svoje šolske prakse.

In kaj naj porečem onim materam, ki otrokom, bodisi majhnim v zibelki, bodisi že nekoliko odraslim, »da bi postali močnejši« dajejo opojne pijače, zlasti žganje? Če je žganje že za odraslega človeka strup, v kolikor večji meri je za otroka, ki se je začel še le razvijati! Potem pa še to nemno mameje, ki je pri nas med prostim ljudstvom žalibog že tako zelo razširjeno, da postane namreč otrok po zauživanju močnih pijač sam močen. »Pij, da boš močen!« kako često se slišijo te besede iz ust nevednih starišev, ki ponujajo svojemu otroku žganje. Kaka neumnost! Dobra in tečna hrana, čisti zrak, spanje in pa snaga — to krepča mladega otroka!

Nedavno sem imel priliko, opazovati triletnega dečka, ki je stal v žganjarnici za očetom, ko je ta ravno srkal iz fraklne »dobro žganičico.« Otrok je očeta natanko opazoval in ko je ta pogledal nekoliko v stran, prijel je fantič naglo za stakleničico ter napravil iz nje par močnih požirkov. Hnd in kremžast obraz je sicer naredil in solze so mu stopile v oči. Toda kmalu se je obrisal in zdelo se mi je, da je deček takim junaškim činom že vajen. Bode-li ta fantek kedaj bistre glavice, o tem bi si upal pač zelo, zelo dvomiti.

Marsikaj še mi sili v pero, a naj zadostuje to. Povedati sem le hotel, da, čeprav je nadarjenost več ali manj prirojena, so vendar stariši v mnogih slučajih sami krivi, da nimajo tako talentiranih otrok, kakor bi si je želeleli. Velik greh store sta-

kmečke razmere. Sicer se je že slišalo, da se snuje kmetijsko društvo, pa se mi vidi, da je vse prezaspalo. Ali mislite, da vam bodo Hrvati ali kedo iz Nemškega delali za vaš blagor. Kmetje, resni časi nastopajo in kdor se bo resnega dela in umnega gospodarstva poprijel, ta še bo izhajal in vsiral. Ne delajte se norce, če se kdo za kaj takega zmeni. Žetajčani, poslušajte nauk in bodite pametni v svoj lastni blagor, ne poslušajte pa teh, ki vas strašijo. Vsak pameten človek bo dobro reč odobril, a tisti ne, ki mu je »Štajerc« pamet zmešal. Glejte, da bom že drugo leto o tem času poročal o uspehih. Koristi, ki jih boste uživali od takega društva, vam bodo razložili potovalni učitelji.

p Sv. Andraž v Slov. gor. Od 16. t. m. bo raznašal pisma naš poštni pot trikrat na teden v Vitomarcih, Hvalatincah, Arjovcih in Slavšini. V Hvalatincah, Gibini in Slavšini se nastavi poštni nabiralaik.

p Trgatev v ptujski okolici. V vinogradih s starimi nasadi je letos vse prazno, v novih je pa trgatev precej dobro izpadla. Mošt sicer ni tako dober kakor lansko leto, kar je zakrivilo hladno vreme v septembru. Vendar je toplo vreme zadnjega tedna precej popravilo, tako da ima mošt po 17 do 20 stopinj.

p Prečudna uradna slovenščina — kdo jo razume? Zvršila naredba. Zemlje knjižna zaznamba s predstoječim sklepom dovoljene uvedbe dražbenega postopanja v bremenskem listu za tem sklepu imenovana zemljišča oziroma imenovani zemljiški deleži se ukaže. Ces. kr. okr. sodnija v Ptuj, odd. IV., dne 4. oktobra 1906.

p Petrolej so našli v Sveči, občina Stoperce. Blizu cerkve je kamenolom, v katerem so zasledili precej močen vrelc petroleja, ker stopa petrolej med kamenjem na dan. Žal, da ima pravico do tega vrelca neki Nemeec iz Dunaja. Tako bo zopet tujec izkoriščal našo zemljo.

Ljutomerski okraj.

1 Umrl je 6. t. m. v Seliščih občespoštovani starček Postružnik v 78 letu. Bil je vzgleden kristjan ter pridea narednjak, čital je v svoji sivi starosti vedno rad dobro berivo. Kot vojak korporal se je udeležil vojne proti Lahom in Ogram. Svetila mu večna luč!

1 Ljutomer. Kakor povsod, tako se tudi v Ljutomeru trudijo Nemci, da bi slovensko ljudstvo pozemčilo. Glavno sredstvo k temu jim je, kakor drugod, tako tudi v Ljutomeru nemška šola. V začetku leta so očitno po trškem policaju dali oznaciti, da v nemški šoli dobijo otroci vse zastoj. Da bi temu nemškemu sredstvu ost odlomili, ustanovilo se je podporno društvo za revne učence slovenske Franc Jožefove šole. Društvo se trudi, lahko rečemo preko svojih močij, da podpira blizo 700 učencev slovenske šole in zato gotovo ne zasluži očitjanja, da zapravlja. V dosego svojega namena zopet priredi Franc Jožefova šola šolarsko predstavo v prid podpornemu društvu s sledečim vzporedom: A. Petje:

riši v tem oziru, ako sami preveč uživajo opojne pijače, zlasti žganje, še večji pa, ako tudi otroke vadijo na take pijače, ki človeka omamijo.

Končam! Toda ne! Še nekaj bi rad povedal, kar mi je na srcu in kar sem opazil pri svojem večletnem šolskem delovanju. Dve materi ste kuhali svojem dojenčkom, da sta imeli po noči mir, v mleku mak. Otroci so res spali, toda kako težko se sedaj ti revčki uče. Mak je strup in v večji meri zaužit človeka omami. Naj bi vendar matere opustile razvado, kuhati svojim otrokom to rastlino radi boljšega spanja. Zdrav otrok rad spi in ako nima spanja, je to znamenje, da ni zdrav; v tem slučaju pa je treba iskati pomoči kje drugje, ne pa v makovi vodi, ki tako neugodno upliva na otrokovo živčevje, zlasti na možgane.

Dovolj! Prihodnjič pa nekoliko o prerano razvitih talentih, o takozvanih »otrokih-modrijanih.«

Kje je Bog? Francoz Chateauf (izgovori Satozéf), je bil v mladosti zelo nadarjen dečko. Ko mu je bilo 9 let, pripeljejo ga enkrat k škofu. Škof ga vpraša: »Odgovori mi, mali dečko, kje je ljubi Bog, pa ti dam jedno jabolko?« — »Presvetli«, odgovori mali dečko, »odgovorite vi meni prej kje ljubega Boga mi, pa vam hočem jaz dati dve jabolki.«

Žganje. Nekdo je hotel odvrti pijanca od žganja ter mu pripovedoval: »Da, dragi moj, nedavno sem malemu psu dal popiti par čašic žganja in pes je na mestu crknil.« — Pijanec: »To dokazuje, da žganje ni za pse.«

1. Adamič: »Mladi ljudje«, enogl. zbor s spremljevanjem harmonija. 2. P. A. Hribar: »Slovenska dežela«, trigl. zbor. 3. P. A. Hribar: »Ž Bogom«, dvogl. zbor. B. Gledališka igra v dveh dejanjih »Stari vojak in njegova rejenka«. Č. Telovadba: 1. Kolo s petjem, 2. Proste vaje, 3. Kolo s palicami, 4. Vaje na orodju. Predstava se začne gotovo točno ob 3. uri popoldan dne 28. oktobra v telovadnici Franc Jožefove šole. Vstopnina: I. sedeži 1 K; II. sedeži 60 vin., III. sedeži 40 vin.; stojišča 20 v. Slovenci, pridite v obilnem številu k predstavi in tako pomagajte podpornemu društvu, da bo moglo zadostiti velikanski nalogi, podpirati okoli 700 učencev!

1 Sv. Jurij ob Ščavnici. Poznal doma sem otročeta — poznal odrasle sem ljudi — mož deček — žene so dekleta — kje ta, kje oni — v grobu spi. Enako sem vzkliknil s Stritartjem, gledaje domače kraje. Koliko so jih že zagreblili... Ob odprtem grobu rodoljuba sem stal, ob grobu starega vojaka, udeleženca raznih bitk, ki je gledal mirno smrti v obraz, čutil njen hladni dih, a srečno odšel iz krvavega meteža, Postružnik iz Selišč, sivi starček spi v grobu in jaz gledam za njim v gomilo. Bil si rodoljub, ljubil domovino svojo, ljubil očetnjava. Dolžnosti svoje, ki ti jih je nalagal Gospod, so ti bile svete, in spolnil si njih zahtevo z veseljem. Šel si, odkoder se več ne povrneš, in mi plakamo za teboj, ker smo izgubili m. za-prijatelja, domovina zvestega branitelja, Slovenija vrlega sina. Šel si po plačilo... A tam pri Gospodu prosil, da da On domovini zlato svobodo, da reši tužni narod Slave. — Veselica dne 14. t. m. se je obnesla prav dobro. Bili so tudi sosedi, ki so nas posestili, da se skupno zopet enkrat poveselimo in damo hrano našim narodnim čutom, da ne obnemorejo. V prostorni uti g. Tratenjakove smo zri krasno igro »Lurške pastarice«, obendovali zmožnosti naših igral-dile-tantinj, ki so svoje vloge prav dobro reševale. Ljudstvu je igra ugajala in sledili so ji z napeto nestrpnostjo. Žal, da se je zaradi nemarnosti konec skazil, kar je naredilo zelo neljub vtis na občinstvo. Mesto, da bi se takrat trenutek povečeval, se je osmešil. Moči, ki jih imamo pri Sv. Juriju so tako izborne, da bi bilo pač dobro, da se v bodoče enake neprilike preprečijo. Po igri je sledila trgatev. Živahna veselost zavzela je cel prostor. Žandarji so imeli kaj dela, da so »kot oko postava« čuvali viseče grozdje. A vse zastoj. Grozdje je ginilo, pa polnila se je blagajna v blagor bralnega društva, ki ima res velike stroške in z neprestanimi žrtvami prirejuje udom in občinstvu sploh razne zabave. S tem kaže, da je naša govornica lepa, da smo tudi Slovenci zmožni tega, kar drugi narodi. Tamburaši so zaigrali par okroglih in peveci zapeli lepe pesmi, od katerih je posebno dobro ugajala ona »Sabljičica«. Imeli smo tudi stroj za elektrizovanje. Staro in mlado se je gajetlo tam okrog, da poskušajo moč bliaka, katerega je predrzen človek ukradel iz oblakov, da ga porabi v svojo korist. Ko je pretresalo žile in se je jel zvijati, nabrali so se obrabi drugih v smeh in so ga tolkali, da je to za reguliranje krvi, ki ne stane toliko kakor reguliranje Pesnice in enaki dovtipi. Sledile so še razne zabave in tako je potekel večer zelo prijetno in zadovoljno. Prirediteljem, ki v resnici veliko žrtvujejo, gre vsa čast in lahko so ponosni na svoj uspeh; naj jih i v bodoče bodri zavest, da delajo svojem vesele ure in da služijo a tem domovini. »Najiskrenejši Bg te živi!« dobro slovensko ljudstvo!

1 Živio! Ščavnica je naša! Tako radostno vzklikamo Slovenci na Ščavnici, ko smo po pol-drugoletnem hudem volilnem boju končno vendarle zmagali. Občinske volitve so se vršile tretjič dne 2. oktobra. Za ta dan smo se Slovenci dobro pripravili. Naši vrli agitatorji so izvrstno izvrševali svoje dolžnosti. Ko je naenkrat čez 50 naših volilcev skupno prikorakalo na volišče, je nasprotnikom v 3. in 2. razredu upadel pogum, da se niti niso prikazali iz svojih skrivališč v Cvilakovi gostilni. Od glavarstva ljutomerskega je prišel k volitvi glavarstveni tajnik Praunseis, ki je tokrat že poznal bolje § 8. obč. volitvenega reda, kakor 28. decembra 1905. S 44 glasi so bili v 3. razredu soglasno izvoljeni naši kandidati za odbornike: Roškar Simon, Križan Martin, Lolja Valentina in Weiss Anton, za namestnika: Weingerl Jakob in Koler Jakob. V 2. razredu so bili s 14 glasi izvoljeni za odbornike: Kraner Janez, Senekovič Jurij, Špat Miha in Žužek Janez; za namestnika: Črnko Alojzij in Wallner Anton. V 1. razredu so s 6 glasi zmagali nasprotniki: Sieder Ferdinand, graščak na Steinhofu, Eilec Anton, Križan Janez in Jagrič Franc. Da so mogli prodreti saj v 1. razredu, so na pomoč poklicali večnega kandidata Wratschka, ki so ga protipostavno tokrat uvrstili kot častnega občana (brez

zaslug) med volilce 1. razreda, medtem ko je 1. jul. in 28. decembra 1905 volil v III. razredu. Vsled tega so si zagotovili večino v I. razredu, zato naši v I. razredu niso glasovali. Splošno veselje je zavladovalo med dobromislečimi Ščavničarji nad to tretjo zmago. Bil je krasen solnčni dan 2. oktober, dela obilo na polju, in vendar so naši možje v tolikem številu prišli na volišče. Čvrsto so nam pomagali volilci, bivajoči izven občine, in sicer z Drvačje, Ihove, Negove, iz Nasove in Lešan, iz Polje, Lastomere in Gornje Radgone. Hvala in slava vam, vrli zavedni možje, da se niste strašili truda in žrtev, ampak ste nam že v tretjič pribiteli na pomoč! Tako je prav! V današnjih nevarnih časih morajo katoliški možje v boju za pravično stvar do konca stanovitni ostati — do gotove zmage. — V nedeljo, dne 14. oktobra smo imeli volitev župana in svetovalcev — po modri odredbi župana Eileca izven občine na Steinhofu. Nasprotniki ste si morda mislili, da se bo dalo kaj naših mož pridobiti za vašo stranko, pa ste se grozno vrezali, zakaj naši odborniki so vsega spoštovanja vredni, zavedni in značajni možje. Za župana je bil z 8 glasi izvoljen odločni kmet Martin Križan, za I. svetovalca Anton Weiss, za II. svetovalca pa Janez Žižek, oba jako delavna in srčna moža. Nasprotniki so poizvedovali po naših kandidatih, pa zastoj. Sedaj so se tudi oni lahko prepričali, kako znajo držati disciplino ali red naši odborniki. Živel novi slovenski odbor! Bogu pa hvala in hvala vsem našim možem za ta krasni uspeh! Sedaj pa na krepko delo v blagor slovenske Ščavnice!

1 Za gornjeradgonski okraj. Opozarjamo vse narodnozavedne može, da prav gotovo pridete na politični shod pri Sv. Juriju ob Ščavnicah, v nedeljo dne 21. t. m. Na dnevnem redu je: 1. volitev odbora novoustanovljenega političnega društva za gornjeradgonski okraj; 2. govori raznih gg. govornikov; 3. pogovor o raznih perečih vprašanjih, kakor: „trg“ Gornjaradgona, volitve v gornjeradgonski okrajni zastop, poštni avtomobili, šolske počitnice, licence za ples in glavarstva itd.

Slovenjegraški okraj.

s Nemške šole nepotrebne. Po novem ukazu dež. šol. sveta se ima na slovenskih šolah še bolj ko dozdaj gojiti nemški jezik. Čitanju se vzame ena ura, računanju ena, telovadbi in risanju po ena, samo da dobi „moleh“ dovolj hrane. Nemščina se poučuje štirikrat na teden od 2. razreda naprej. In vendar se še snujejo in obiskujejo ponemčevalne šole, ne zaradi nemščine, ki se je tam ne morejo naučiti, ampak da se vcepi otrokom srd in zaničevanje do narodnega jezika. To je vendar proti novemu šolskemu učnemu redu, ki veli v § 71: „Šola bo otroke navajala k ljubezni do rodne narodnosti“. O ti ljuba vlada, kako si sama oporekaš, ko dopuščaš, da se n. pr. v Velenju, kjer se nemški otroci naštejejo na prstih ene roke, ustanovi šola, ki ne bo ustrezala gori omenjeni pedagoški zahtevi. V Šaleški dolini imamo zdaj dve taki šoli, eno v Velenju, ki se nastani v dosedanjih prostorih otroškega vrta in pobira otroke ubogih starišev, da jih obdari o Božiču z obleko, in drugo v Šoštanju. V to šolo je poslala Žurmanova svoja dva otroke, bomo vsaj videli, če se bosta tamkaj modrosti — najedla!

s Pasja vas. Dolžnost me veže, da se v imenu tukajšnjih posestnikov slavemu okr. zastopu zahvalim, ker je prevzel tukajšnjo občinsko cesto v svojo oskrb. Znaprej bode cesta gotovo lažje lice dobila in je tudi potreba, da se zboljša. Most se je že popravil, drugo popravilo ceste bode se s časom že uredilo. — Na tukajšnjem kolodvoru je samo nemški napis „Hundsorf“, ali je res tako tesno tukaj, kakor po drugod od Celja do Velenja, da imajo samo nemški napisni prostor. Požurite se, občine šoštanjskega okraja, da se to kmalo popravi. Gg. župani, vlagajte prošnje na merodajna mesta. Tukaj bi se tudi lahko kolodvor tako napravil, da bi se izkladalo in pakladalo blago, posebno les. V Škalah je ustanovljena kmetijska zadruga, ki bi oddajala in sprejemala na tej postaji blago, sploh kar bi se potrebovalo. V tej zadevi naj občine in okrajni zastopi potrebno kmalo ukredujejo.

s Za Brdom in v Kavčah bo še precej dobra trgatav ta teden, ker je bilo v zadnjem času toplo vreme, tako da se je grozdje precej pobarvalo in dozorelo. — Neko strašno nosi tu krščanskim kmetom „Štajerca“ na dilje (podstrešje). Naročen je nanj le pek Zakošek.

Konjiški okraj.

k Umrli je 11. t. m. v Admontu na Zg. Štajerskem č. g. o. Leon Sivka v 35. letu. Rojen je bil v Spitaliču pri Konjicah.

Celjski okraj.

c Celje. Pristav rudarskega urada dr. Oito Michler je prestavljen k nam iz Raibla. — Vpokojeni glavni davkar Tomaž Kumer je umrl. — V Gradcu se je ustrelil z meko žensko Odilon Tratnik, sin celjskega občinskega svetovalca Marka Tratnik. Fant je tisti juak, ki je pred nekaj tedni pobil šipe na „Narodnem domu“, vsled česar se je navedla proti njemu kazenska preiskava.

c Okrajni zastop šmarski. Cesar je potrdil izvolitev g. dr. Josipa Georg, odvetnika v Šmarju, za načelnika šmarskega okrajnega zastopa, in g. Franca Ferline, učitelja ravnotam, za podnačelnika.

c Ali je res? Nemško-protestantovski „Tagblatt“ se baha, da namerava neka občina v Savinjski dolini zahtevati popolnoma nemško šolo. Neverjetno, da bi katera slovenska občina naredila Savinjski dolini tako sramoto.

c Ministrski predsednik Beek je obiskal v nedeljo dne 14. t. m. na gradu Plevna pri Žalcu svoje sestro.

c Hrastnik. Javen shod, ki se je vršil v nedeljo 14. oktobra t. l. pri gosp. Rošn, bil je jako zanimiv. Kot prvi govornik je g. dr. Gosak iz Celja znal si pridobiti zaupanje vseh številno navzočih. Slikal jim je položaj delavca v prejšnjih in sedanjih časih, osobito kar se tiče plače, in jih bodril k stanovski zavesti ter rotil, da naj se izobrazujejo. Prišel je tudi na žalostne razmere pri premogokopu v Hrastniku, ter stavil resolucijo, naperjeno proti tukajšnjemu ravnatelju, v kateri se zahteva, da naj ga vodstvo odstrani, ker le potem bo tukaj zavlada mir. Poučil je tudi zborovalce, kakšna bi pravzaprav bila nemška šola, za katero so nabirali podpise. Uspeh je bil naravnost nepričakovan. Lahko rečemo, da je bilo polovico onih navzočih, ki so podpisali prošnje za nemško šolo, a vai so ugovarjali proti ustanovitvi take šole. Razložilo se je zborovalcem natanko, kako izvrstne šole ima trboveljska občina, in da je le želiti, da se otroci res učijo. Ni ga bilo, ki bi bil glasoval proti ostri resoluciji.

c Loka pri Zidanemmostu. Dne 11. t. m. je požar uničil gospodarsko poslopje gosp. Jožefa Krapec večinoma z vsemi poljskimi pridelki. Škoda znaša blizo 1000 kron. Kakor vsakokrat, tako je tudi sedaj pribitela loška požarna bramba ter zabranila nadaljni požar. Srečnemu slučaju in ugodnemu vremenu je prištevati, da se ni ogenj dalje razširil. Kako je ogenj nastal, je neznano.

c Poročil se je dne 14. t. m. g. Ivan Golihleb, trgovec na Polzeli, z gđ. Ljuboslavjo Zorc v Radečah pri Zidanemmostu. Čestitamo!

c Vransko. Kozolec posestnika Jak. Brinove je dne 15. t. m. pogorel. Samo krepkemu delovanju požarne brambe se je zahvaliti, da se ni ogenj razširil, ker je bil cel trg v nevarnosti. Zgorelo je tudi mnogo spravljenega žita in vozovi. Sami se, da je kedo nalašč zažgal.

c Smarje pri Jelšah. Pri nas je bila trgatav še precej dobra. Samo tisti vinogradi so malo slabši, katere je toča pobila. Mošt ima pri nas lepo ceno, 22 do 40 kron za hektoliter.

c Občina „Okolica Mozirje“. Cesar je potrdil zakonski načrt deželne odbora štajerskega, po katerem se bodo ločili kraji Brezje, Libija, Loke, Sv. Mihael, Sv. Radevada in Lapanjiva od občine trg Mozirje in bodo tvorile odslej občino: „Okolica Mozirje“.

Brežiški okraj.

b Podsreda. „Kmetijska podružnica za kozjanski okraj“ zboruje v nedeljo, dne 21. oktobra ob 3. uri popoldne v Podsredi v gostilniških prostorih gosp. Preskerja. Govorila bosta o gospodarskih vprašanjih potovalni učitelj gosp. Ivan Bele in gosp. dr. Jankovič.

b Požar je uničil klet in stiskalnico Janeza Jagrič v Drenskobro dne 10. t. m. Goreti je začelo na neznan način okoli 6. ure zjutraj.

b Kozje. Dne 11. oktobra se je ustrelil na Veterniku z revolverjem Jurij Kunaj na polju. Ko se je ustrelil v prsa, je še šel nekaj korakov naprej,

držel revolver v roki, nakar se je zgrudil na tla. Rjovel in zviljal se je tako, da je bila groza. Revolver je še bil s petimi patronami nabasan. Bil je pričaš „Štajerca“. K samomoru so ga privedle domače razmere. Bog bodi milostljiv njegovi duši! — Dne 14. oktobra po večernicah so blagoslovili gosp. kanonik Bosina novo prenovljeni križ s podobo Križanega na mostu pri podružni cerkvi sv. Eme v Kozjem. — Jablano je svelo minoli teden na posastvu gospe Dvornikove.

b Ponesrečil se je dne 9. oktobra vžitkar Mihael Brilaj v Bučah. Kožuhali so pri mlademu Francu Brilaju na skednju. Stari je šel že ob 9 uri zvečer k počitku. Ko je prišel na mostovž, je zaprl vrata skednja za seboj, s katerega je predaleč stopil, da mu je zmanjkalo stropa in tako je padel tri do štiri metre globoko na stroj, ki je za s: dje mleti. Domači so čuli neko stokanje, pa so mislili, da je v hlevu živinče zamukalo. Vendar so šli pogledat. Našli so starega Mihaela Brilaja na tleh brez zavestnega v krvi. Pol ure se ni nikamor gabil. Hitro so poslali po zdravnika in duhovnika. Govoril in gledal ni dva dni do 11. t. m. čisto nič. Vedno je krvavel skozi nos, usta in nšesa. Gotovo je dobil močne notranje poškodbe in si pretrgal nekaj glavnih žil. Bržkone ne bo več okrevaj.

b Političen shod na Velikemkamnu. „Katoliško politično društvo za kozjanski okraj s sedežem v Kozjem“ priredi na Velikemkamnu v nedeljo dne 28. oktobra popoldan politično zborovanje v gostilni g. Janeza Šerbeca. Govornike in natančneji vspešne priobčimo v prihodnji številki. Odbor.

b Ogenj je vpepelil 14. t. m. ob dveh popoldne v vasi Mihalovac hiše, gospodarska poslopja in spravljene pridelke Francetu Čančer, vdovi Uršni Šetine in Francetu Volovcu. Zažgali so baje otroci. Pogumno in požrtvovalno so gasili in omejili strašen ogeaj požarniki iz Obreža.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Premeteni Italijani. Skozi Beljak se vozijo kope italijanskih zidarjev — po odgonu. Po končanem delu se premeteni laški zidarji dajo transportirati na najcenejši način nazaj v domovino. Zasluzeni denar pošljejo domu, nato pa se proglase, da so brez sredstev. Tako potujejo domov zastoj, mi Avstrijci naj pa plačujemo. Treba bi bilo že pri njihovem dohodu primernih določb — založiti bi morali pri dohodu v Avstrijo potnico za nazaj.

Drobtinice.

d Mohorjani! Konec tega meseca bomo dobili knjige družbe sv. Mohorja, ker je naša škofija glede razpošiljanja letos v tretji vrsti. Vsakdo pač z veseljem pričakuje knjige. Ob tej priliki pa opomimo cenjene ude, da naj darujejo vsaj majhno svoto za prekornisto družbo sv. Cirila in Metoda. Če bi vsak ud v naši škofiji dal samo en krajcar, dobi naša družba čez 500 K. Toraj pa le naj položi vsak majhen dar domu na oltar!

d Milijonarja Rotšilda, pariškega in angleškega, hočejo usmrtiti ruski uporniki, ker sta posodila ruski državi denar.

d Ognjenik Mont Pele na otoku Martinik v Ameriki, ki je pred nekaj leti uničil s svojimi bljuvanjem na tisoče ljudi, je začel zopet metati vroč pepel. Letos podzemeljske moči strašno delujejo.

d Izumitelj revolverja Jos. Shirk je umrl v Lancasteru v Ameriki v veliki revščini.

d Gos, s štirimi peruti. Gospod Gorjanec, gostilničar na Kornju na Goriškem, je kupil minule dni še precej veliko gos, ki ima štiri peruti.

d Kihanje v gledališču. V londonskih gledališčih se zadnje čase dogaja, da začne občinstvo hipoma kihati, tako, da se mora predstava prekiniti. Pravi vzrok temu še policija ni našla, a govori se, da ugajajo to neumestno šalo zlikovci na ta način, da zažigajo s finim črnim poprom potrošene kroglice iz bombačevine. Kroglice tlijo, ne da bi se videl dim, pri tem pa začne vse prisotne neznošno šegatati v nosu.

d Slabo delo. Najnovejša angleška vojna ladja „Hibernia“ se je vrnila v londonsko pristanišče s poskusne vožnje tako poškodovana, da je skoraj za vedno neporabna. Streljanje iz topov je ladjo tako pretreslo, da se je ves krov skrivil in na mnogih krajih popokal. Ladja je veljala 20 milijonov mark, a ni prestala niti poskusne vaje. Kaka bi bila njena usoda, ako bi bila prišla v bitko. Angleže

bi vsled takega slabega dela brezdvomno zadela ista usoda, kakor je zadela Ruse v pomorstvi bitki proti Japoncem.

d Cel otok bo izginil. Kakor javljajo iz Bournemouth, morje silno izpodkoplje morsko obrežje okoli otoka Wigha, ki leži ob južni obali Angleške. Tekom časa je morje odtrgalo cele pokrajine. Vse raznovrstne nasipe, ki so jih postavili za obrambo obali, je morje razdejalo in odneslo. Pred 100 leti se je zrušilo v morje nad 100 orolov zemlje, ž njo tudi neka vas. Na nekaterih krajih morje z veliko silo udara v obale otoka, tako da kmalo zopet odtrga komad zemlje in ustvari nov otok. Zato je opravičena bojazen, da bo morje s časom raztrgalo celi otok na komade in ga počrilo.

d Koliko stanejo vojaške vaje? Na letošnjih vojaških vajah pri Tešinu je bilo okroglo 63.000 vojakov. Na dan stane vsak vojak 2 kroni, to iznaša za 28 dni 56 kron za vsakega vojaka, a za vseh 63.000, do 528.000 kron. Potem so še stroški za prevažanja, strelivo, poljske odškodnine, kar znaša vse 14 mil. kron. Skupno stanejo vojaške vaje nad 17 in pol mil. kron.

d Medvedje — preroki zgodnje zime. V postojniškem okraju, ob kranjsko-brvaški meji in kočevskih gozdih se klatijo medvedje in prikazujejo zdaj tu zdaj tam. Kmetje in lovci, ki so prišli na sled, povzemajo iz tega, da dobimo letos zgodnjo zimo.

Najnovejše novice.

Sv. Anton v Slov. gor. Da se v zadnjem času večkrat čita ime našega kraja po časopisih, to že poskrbe prebivalci sami. Toda, žalibog, ni vselej častno za Sv. Anton, kar se nudi čitatelju po časnikih. Tako tudi mislim, bodo naslednje vrstice precej neprijetne nekaterim tega kraja. Imamo pri nas novo veteransko društvo; vsa čast onim, ki so jo spravili v življenje. Pa menim, da njih delo pri naših veteranih ni obrodilo tistega sadu, kakor so ga pričakovali ti narodnjaki. Čujte torej, dragi sosedi! Naši veterani priredili so v nedeljo dne 14. vinotoka t. l. v prostorih gostilničarja Alt-a vmsko trgatav. Bilo je lepo gledati te slovenske korenjake v krasnih novih uniformah, ko so se postavljali v vrsto, da jih je mladi svet kar zavidal, med tem ko so stareji z nekim zadovoljstvom gledali na svoje čile rojake. Pa kako smo ostrmeli, ko se „hauptman“ postavi pred vrsto ter zakriči: „hab' tak!“ Tako torej, to društvo obstoječe iz samih Slovencev, ima nemško povelje! Debelo smo se spogledali. Pa to iznenadenje se je poleglo, ko je naš rojak stotnik v živih besedah spodbujal naše veterane h krepkemu delovanju. Živijo-klici so doneli vrlenu govorniku. Začela se je tombola, kjer so nekateri dobitki vzbujali občen smeh. Ko pa je že zabava priklopela do vrhunca, nastopi tudi neki mlad govornik. Postala je tišina, kajti vsak je bil radoveden, kaj nam pove ta tuji gost. Pa, kako smo se začudili, ko nam ta z navdušenjem v jadernatih besedah oriše, kako naj delujemo, da ne bomo podlaga tujčevi peti. Prav je imel, ko je rekel: na svoji zemlji bodi Slovenec sam svoj gospod, torej proč z nemškim poveljem pri veteranskem društvu, proč z njim za vselej, saj ima tudi slovenski jezik izraze za povelja. A, kaj si misliš, dragi čitatelj, kaj je bila posledica tega govora? Nakrat se je slišalo nekoliko glasov, ki so kričali: „ven ž njim, (z govornikom namreč), mi hočemo nemško komando!“ In to se je zgodilo pri Sv. Antonu v Slov. goricah, ne kje na nemški meji, ampak v sredi slovenskega ozemlja. Žalostno, da se more kaj takega prigoditi v slovenskem Sv. Antonu.

Novo politično in gospodarsko društvo. Namestništvo je potrdilo pravila „Političnega in gospodarskega društva Straža“ s sedežem v Šoštanjju. Ustanovno zborovanje se vrši v kratkem. Društvo želimo, da doseže svoj cilj v polnem obsegu, da se mu poroči v doglednem času iztrebiti v Šaleški dolini še isto trohico nemčurske golazni, katera po vladni milosti še tam obstoji.

Ponarejeni bankovci za 20 K so začeli zadnje dni zopet krožiti, posebno po Dolenjskem. Vtihatipijo se tudi lahko k nam na Štajersko, zato pozor!

S šole. Nadučitelj v Jarenini g. Jožef Slekovec je stopil v pokoj, za njegovo dolgoletno in izvrstno službovanje mu je izrekel deželni šolski svet priznanje. Štirirazredna ljudska šola na Polzeli se razširi v petrazredno. Prestavljen je učitelj g. Ivan Kavčič od Zg. Št. Kungote v Remšnik.

Nagle smrti je umrla v Škofji vasi pri Celju krčmarja Janeza Adama žena. V nedeljo je še stregla gostom, drugi dan je že bila mrtva.

Nesreča. V četrtek 11. t. m. se je hlapec ptujskega prošta peljal s praznim vozom od Meestnega vrba proti Ptujju. Vsled nepaznosti hlapčeve sta se mu konja splašila in dirjala na vso moč po precej strmem klancu navzdol. Med potom je proštov voz trčil z vso silo v nasproti prihajajoči voz gospe Vibmer. Pri tem se je voz z neprevidnim hlapcem prevrnil, a se k sreči ne njemu ne trem osebam, ki so bile na Vibmerjevem vozu, ni nič zgodilo, pač pa je odbilo proštovemu konju zadnjo levo nogo nad kopitom.

Brežice. Večletna pravda gosp. dra. Josipa Strašek, okrožnega zdravnika v Brežicah, in sanitetne občine okolica Brežice zoper okrajni zastop brežiški se bliža koncu in se konča s popolno zmago slovenskega stališča v tem vprašanju. Slovenska večina prejšnjega okr. zastopa ni hotela več plačevati ogromnih stroškov za lečenje okrajnih ubogih trem zdravnikom, odpravila je prosto izbero zdravnikov in ni g. dr. Straška imenovala okrožnim zdravnikom. Preje se je na leto plačevalo čez 4000 kron le za lečevje okrajnih ubogih, prispevek za okrožnega zdravnika pa znaša le 1500 kron, tedaj vsako leto 2500 kron dobička. Leta 1903 so Nemci zopet dobili večino v okrajnem zastopu in prvi korak je bil, da so gosp. dr. Strašku kratkomalo ustavili plačo; novi okrajni zastop je zopet plačeval stroške za lečenje ubogih trem zdravnikom mesto nemu, seveda v prvi vrsti na korist ljubljence nemške večine dr. Hans Höllerja, občinskega zdravnika v Brežicah. Okrajni zastop se je skliceval na to, da gosp. dr. Höller ni bil formalno obveščen o sklepu okrajnega zastopa leta 1902., s katerim se je dr. Strašek imenoval okrajnim zdravnikom. Četudi zakon nikjer ne predpisuje takega obvestila, četudi je bil dr. Höller prizadet le v svojih interesih, ne pa v svojih pravicah, postavil se je tudi deželni odbor na stališče, da je imenovanje nepostavno. Politične oblasti so se držale pasivno kot sploh tedaj, kadar se gre za slovenske pravice. Dr. Strašek je že leta 1903. nastopil pravdno pot in 20. oktobra 1905 se je pravda končala pri okrožni sodnji v Celju s tem, da je okrajni zastop popolnoma podlegel. Tedaj se je deželni odbor spomnil, da sodišča nimajo pravice soditi o veljavnosti te službene pogodbe (!) in je celo zadevo spravlil pred državno sodišče; najvišje sodišče je pa že preje priznalo kompetenco sodišča.

Državno sodišče je aprila 1906 zavrglo pritožbo deželnega odbora kot neutemeljeno; nato je višje deželno sodišče dne 14. septembra 1906 potrdilo prvo razsodbo in okrajnemu zastopu naložilo vse stroške. Seveda to ni še dovolj in se hoče okrajni zastop pritožiti še na najvišje sodišče, četudi očitno brez upa zmage. G. dr. Josipa Straška in sanitetno občino zastopa g. dr. Ivan Bankovič, odvetnik v Brežicah, okrajni zastop gg. dr. Jabornegg iz Celja in dr. Hoehenburger iz Grada, deželni odbor pa je zastopal sedanji minister dr. pl. Derschatta. V teku pravde je okrajni zastop protizakonito plačeval zdravniške stroške trem zdravnikom, mesto le nemu in na ta način vsako leto v vodo vrgel 2500 kron, tedaj za tri leta 7500 K; vrhu tega mora plačati ogromne pravdne stroške, približno 3500 K, tako da davkoplačevalce stane trmoglavost nemške večine najmanj 11.000 K (enajsttisoč kron)! Kdo bo to povrnil? Ali morda gg. baron Moscon, Priklmayer, Faleschini, Schniderschitsch, dell Calt in drugi? Kaj ne, lepo gospodarstvo! Sedaj se menda pač oči odpro tudi onim Slovincem, ki volijo v okrajni zastop z Nemci. Prihodnji okrajni zastop pa naj tem možem stopi na kurja očesa; naj iz svojega žepa plačajo te stroške.

Sedanji okrajni zastop, ki bi se moral že spomniti letos razpustiti, še vedno protipostavno posluje; nastaviti hočejo svojega živinozdravnika, ki seveda ne bo slovenski razumel, četudi bi državni živinozdravnik zadostoval, če bi izpolnjeval svojo dolžnost. Sedanji okrajni zastop hoče še nastaviti novega nezmožnega tajnika, seveda se piše Faleschini! To delo pa je lahko opravljal obenem doseđaj tajnik hranilnice, preje tajnik Posojilnice. Kdor bo še volil v okrajni zastop te gospode, mesto kmete, ta je slep in gluhi in je sam svoj sovražnik. To ljudi je treba kmalu pomesti iz okrajnega zastopa. Ako vsak kmečki volilec stori svojo dolžnost na dan volitve in odda svoj glas pravim kmečkim prijateljem, potem bo za vselej odklenkalo gospodstvu brežiške gospode v okrajnem zastopu.

Društvena naznanila.

Katoliško delavsko društvo v Mariboru priredi dne 21. t. m. v svoji novi dvorani Flössergasse 4 veliko otvoritveno veselico. „Dekliška zveza bralnega društva „Edinost“ pri Sv. Juriju v Slov. Goricah“ priredi dne 28. oktobra t. l.

gledališko predstavo: „Dve materi“ s petjem in z dekliškimi govori.

Bralno društvo za ljutomersko okolico priredi dne 4. novembra t. l. tombolo v prostorih g. J. Vaupotiča. K obilni udeležbi vabi odbor.

Bralno društvo za ljutomersko okolico uprizaro dne 25. novembra t. l. igrokaz „Raz Marijino srce“ v veliki dvorani g. J. Kukovca v Ljutomeru.

Št. Pavel pri Preboldu. Kat. izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 23. oktobra ob 3. popoldne veselico z novo igro in srečolovom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Is Šmartna pri Slovenjgradcu. Naše bralno društvo priredi dne 4. novembra, to je v nedeljo po prazniku Vseh Svetnikov ob 4. popoldne velikansko veselico v Narodnem domu v Slovenjgradcu. Poleg izbranih pevskih točk, katere bodeta popevala dobroznana moški in mešani zbor šmartinski, igrala se bo velika žaloigra „Mlinar in njegova hči“. To je menda prvi slučaj, da si upa preprosto kmečko bralno društvo prirediti tako veliko in težavno igro. Igrali bodo namreč sami člani šmartinskega bralnega društva. Ker je uprizaritev take igre zvezana z mnogimi težkočami in stroški, a igralci bodo napeli vse moči, da igra izvrstno izpade, zato upamo, da nas bodo cenjeni okoličani v obilnem številu obiskali. Tudi brate Korošce povabimo in jih sagotovo pričakujemo. Natančni vzpored objavimo v prihodni številki „Slov. Gosp.“ — Rojaki slovenski, posebno pa ti kmečko ljudstvo, pridite gledat to igro. Igra je nadvse zanimiva, igra se leto za letom po vseh mestnih gledališčih ravno o Vseh Svetnikih. Zatorej pridite in se naslajajte nad krasnimi prizori, ki se bodo dogajali pred vašimi očmi. Povejte tudi znancem, da vas bo obilo. Na svidenje!

Svarilo!

Kakor sem zvedel, me še vedno z zlobnim namenom — izpodkopati duhovski ugled — nekateri obrekujejo pri sorodnikih in rojakih v Brezjem. Vse tiste svarim enkrat za vselej, še nadalje pogrevati „Štajerčere“ klevete, katere je c. kr. okrožno sodišče v Celju po vestni preiskavi spoznalo kot neutemeljene in zato z dopisom c. kr. okr. sodišča v Šoštanjju dne 8. septembra t. l. naznanilo svoj odstop od tožbe. Ako bi to ne pomagalo, bom prisiljen postopati proti lažnjivcem sodnijskim putem, kar bi moglo zlasti za uradne osebe imeti neprijetne posledice.

Št. Jurij ob južni Zelenici, dne 18. okt. 1906.

Jakob Rabuza, kaplan škalski.

Prošnja.

Dne 14. oktobra t. l. popoldnu ob 2. uri je uočil grozen požar v vasi Mihalovec posestnikom Fr. Čander, Fr. Valovec in vdovi Urs. Setine hiše, gospodarska poslopja in orodja s pridelki polja in vinogradov. Žalostno-nemo, brez streha, brane in obleke, obdani od jokajočih otrok gledajo pone-srečeni v prihodnost in — zima se približuje.

Podpisani odbor trka na namiljena srca in v imenu pogorelcov mlo prosi blagohotnih milodarov v pomoč in tolažbo. Darovi se naj pošljejo župnemu uradu v Dobovi, kateri bode iste po odboru nesrečnim izročil. Odbor za nabiranje milodarov pogorelcem v Mihalovcih:

- S. Gajšek, nadučitelj,
- Ant. Pernat, župnik,
- L. Potočnik, učitelj.

Tržne cene

v Mariboru od 6. oktobra do 13. oktobra 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		15	50	—	—
ječmen		14	—	—	—
ovna		15	60	—	—
koruza		16	—	—	—
proso		15	60	—	—
ajda		15	—	—	—
semo		4	40	—	—
slama		4	—	—	—
šola	1 kg	—	80	—	—
grah		—	62	—	—
leča		—	68	—	—
krompir		—	7	—	—
str		—	40	—	—
surovo maslo		2	00	—	—
maslo		2	—	—	—
špik, svež		1	52	—	—
selje, kizlo		—	82	—	—
repa, kizla		—	—	—	—
mlako	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
„		—	80	—	—
selje	100 glav	9	—	—	—
jajce	1 kom.	—	8	—	—

Loterijske številke.

Dne 13. oktobra.

- Linc . . . . . 66, 22, 76, 81, 85.
- Trst . . . . . 53, 4, 26, 11, 81.